

Yhdysvaltain ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Yhdysvaltain sotilasattasea, everstiluutnantti Robert K. Rizzo piti esitelmän marraskuussa Katajanokan kasinolla Kanta-Helsingin reserviupseereille ja Helsingin reserviläisille. Robert Rizzolla on merkittävä kokemus sekä Desert Shieldin ja Desert Stormin operaatioissa 24 mekanisoidussa jalkaväkidivisioonassa. Lisäksi hänellä on huomattava sotilas- ja siviilikoulutus taustanaan ennen sijoittautumistaan Suomeen.

Itse esitelmässä hän vastasi sujuvasti, oli kyse sitten taistelutilanteista tai sodan perimmäisistä liikkeelle panevista motiiveista ja ihmisen ominaisesta luonteesta.

Huolellisesti valmistellusta esitelmästä on ohessa lyhyt kooste. Koska Yhdysvaltain ulkopoliittika on oleellinen osa sen turvallisuuspolitiikkaa, ulkopoliittikan taustoista nyt tuotiin ensin pääkohdat esiin.

Yhdysvaltain ulkopoliittika, strategia

Maan ulkopoliittika on huolellisen valmistelun tulos eri tasoilla. Yhdysvaltain ulkopoliittika ja kansallinen turvallisuusstrategia, joka päivitetään vuonna 2010, sanelevat mihin suuntaan maan puolustuspolitiikka tulee kehittymään.

Avainkysymykset ovat strategisen ympäristön muuttuminen, väkivaltaiset äärioliikkeet, nousevat valtiomahdit hienostuneine asejärjestelmineen, taantuvat valtiot ja kilpajuoksu globaalista resursseista ilmassa, merellä, avaruudessa tai kyberavaruudessa.

Kaikessa valmistelussa on koko hallinto mukana. Turvallisuusstrategiaa laadittaessa konsultoidaan avainliittolaisia ja kumppanuusmaita. Kansallisia voimavaroja ovat diplomatia, informaatio, armeija ja talous, jotka kaikki tekevät mahdolliseksi vahvan kansallisen puolustuksen sekä kansallisten arvojen: vapauden ja oikeuksien puolustamisen.

Polttopisteessä Afganistan ja Pakistan

Afganistan ja Pakistan ovat kaksi maata mutta yksi haaste. Se ei ole ratkaistavissa vain voimankäytöllä. Taustalla on afgaanien ja pakistanilaisten maltillisten tuki. Kaikilla valtioilla tai yhteisöillä on vastuu alueen rauhasta sisältäen Yhdistyneet Kansakunnat, Naton liittolaisineen, Keski-Aasian valtiot, Persianlahden valtiot, Iranin, Venäjän, Intian tai Kiinan. Niiden kaikkien tulisi toimia alueen turvallisuuden puolesta. Alueen merkittävin uhka on terrorismi ja Pakistanin ydinase, jonka kontrolli on Afganistanin ja Pakistanin alueen suurin turvallisuusriski.

Elämme kriittisiä aikoja. Koko maailman tulee käsittää, että jos sota Afganistanissa hävitään, sillä on jälkiseuraamuksia ympäri maailmaa. Taleban-liikkeellä ja muilla terroristeilla olisi tukikohta, jossa suunnitella ja josta toteuttaa terrori-iskuja. Afganistanin kansa joutuisi jälleen radikaalin muslimihallinnon alle, joka kieltää perusvapaudet ja paremman elämän tavoittelun, siitä tulisi paikka, jossa lapsi ei voi saada kunnollista koulutusta eikä edes potkia palloa ilman pelkoa siitä, että rikkoo Talebanin sääntöjä.

Presidentti Barack Obaman hallinto

Yhdysvaltain presidentti joutuu taistelemaan ideologisesti kansainvälisten oikeuksien puolesta. Hänen hallintonsa on syvästi tietoinen Afganistanin ja Pakistanin alueen riskeistä. Molempien kansojen tuki on välttämätön alueen rauhoittamiseksi. Sen vuoksi laajan kriisinhallinnan, joka käsittää siviilit, hallinnon ja sotilastoimet, tulee tähdätä

turvallisuuteen, poliittiseen tehokkuuteen ja koulutukseen, jolloin Afganistan saisi itselle myös tulevaisuuden eikä terrorismin raunioittaman maan ja pelon ilmapiirin.

Terrorismi ei kuuntele demokratiaa vaan käyttää sen heikkouksia hyväkseen, jolloin afgaaneilla ei olisi oikeuksia koulutukseen, inhimilliseen elämään – ja omaan henkeen. Barack Obaman politiikka on päätöksiä sodasta ja rauhasta – sekä väkivallan käytön minimoimisesta laajalla kriisinhallinnalla.

Loppukommentteja

Suomalaisilla on vahva historiallinen tuntuma geopoliittisesta vallan jakamisesta. Afganistan ei ole mitään uutta sotien historiassa.

Suomen päätös kriisinhallintaan osallistumisesta on kansallisen poliittisen tavoitteen, realismin ja voimavarojen summaamista. Paikan päällä se tarkoittaa vapauden ja rauhan saavuttamista vastuualueella tai omassa tehtävässä, mikäli halutaan puhua sotilaallisen tehtävän tai kriisinhallinnan tavoitteiden toteutumisesta. Suomalaisille tehtävä ei ole retoriikkaa vaan oikeus elämään, koulukseen ja työhön paikalliselle afgaanille. Globaalitaso olisi voimavarojemme ulkopuolella ja luonteeltaan poliittista tukea liittokunnalle.

Everstiluutnantti Robert Rizzon esitelmä Yhdysvaltain hallinnon suunnitelmista Afganistanissa, jolla ei ole vastinetta globaalilla tasolla, on syvälinen. Siviiliväestön turvaaminen, maan mahdollisimman hyvän oman hallinnon kehittäminen ja alueen stabilisoiminen tulisi tapahtua myös antamalla Afganistanille ja Pakistanille velvoitteet toimia näiden omien kansojensa edusta lähtien.

Jos kansainvälinen yhteisö ei pysty nyt päättämään tehtävistään alueella, sen maksavat hengellään Afganistanissa ensimmäisenä lapset ja naiset. Epäonnistunut operaatio maksettaisiin myös afgaanien verellä, jotka ovat tukeneet länttä toivossa paremmasta tulevaisuudesta. Se veisi uskottavuuttamme seuraavissa kriisinhallintatehtävissä, olivatpa ne sitten Afrikassa, Lähi-idässä, Aasiassa tai kotona Euroopassa.

Kanta-Helsingin reservinupseerit kiittävät everstiluutnantti Rizzoa vahvasta ja huolellisesta esityksestä, joka toi esille meille Yhdysvaltain presidentin, sen hallinnon, armeijan ja liittolaisten, YK:n sekä eri alueiden huomioon ottamisen monisyisessä päätöksenteossa. Tämä antaa kaikki mahdollisuudet laajaan poliittiseen päätöksentekoon myös Afganistanin osalta. Kyseessä on laajempi keskustelu sodan ja rauhan politiikasta.

Jari Ora